Projekt

z dnia 12 listopada 2026 r. Zatwierdzony przez
.....

UCHWAŁA NR XXXIII/ /2026
RADY GMINY GNIEZNO

z dnia 19 listopada 2026 r.

w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej nagrywania i publikowania posiedzeń komisji Rady Gminy Gniezno

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r. poz. 662) w związku z art. 9 ust. 2 oraz art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) Rada Gminy Gniezno uchwala, co następuje:

§ 1. Nie uwzględnia się petycji z dnia 21 września 2026 r. dotyczącej nagrywania i publikowania posiedzeń komisji Rady Gminy Gniezno, z przyczyn określonych w uzasadnieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Gminy Gniezno do zawiadomienia podmiotu wnoszącego petycję o sposobie jej rozpatrzenia wraz z przesłaniem niniejszej uchwały z uzasadnieniem.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Patryk Dobrzyński

Uzasadnienie

W dniu 28 września 2026 r. do Rady Gminy Gniezno wpłynęła petycja dotycząca nagrywania i publikowania posiedzeń komisji Rady Gminy Gniezno.

Wnoszący petycję postuluje wprowadzenie stałego systemu rejestrowania wszystkich jawnych posiedzeń komisji Rady Gminy Gniezno, publikowania nagrań w Biuletynie Informacji Publicznej, ich archiwizowania oraz przyjęcia określonych zasad organizacyjnych dotyczących m.in. terminu publikacji, anonimizacji nagrań, sposobu ich przechowywania i wykorzystywania istniejącego wyposażenia technicznego.

Po przeanalizowaniu treści petycji Rada Gminy Gniezno postanowiła jej nie uwzględnić.

Rada podziela stanowisko, że jawność działania organów jednostek samorządu terytorialnego stanowi jedną z podstawowych zasad funkcjonowania samorządu. Zasada ta znajduje podstawę zarówno w art. 61 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, jak i w art. 11b ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Jawność działania organów gminy obejmuje w szczególności prawo obywateli do uzyskiwania informacji, wstępu na sesje rady gminy i posiedzenia jej komisji, a także dostępu do dokumentów wynikających z wykonywania zadań publicznych. Prawo wstępu na posiedzenie komisji należy rozumieć szeroko. Obejmuje ono również możliwość samodzielnego utrwalania przez osobę uczestniczącą w jawnym posiedzeniu jego przebiegu za pomocą urządzeń rejestrujących dźwięk lub obraz, z zachowaniem ograniczeń wynikających z przepisów ustawowych dotyczących ochrony określonych praw i wartości.

Powyższe nie oznacza jednak, że na gminie spoczywa obowiązek samodzielnego rejestrowania wszystkich posiedzeń komisji, przygotowywania nagrań do publikacji oraz ich publikowania i archiwizowania w Biuletynie Informacji Publicznej.

Ustawodawca wyraźnie rozróżnił obrady rady gminy od posiedzeń komisji rady. Zgodnie z art. 20 ust. 1b ustawy o samorządzie gminnym obrady rady gminy są transmitowane i utrwalane za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, a nagrania obrad są udostępniane w Biuletynie Informacji Publicznej i na stronie internetowej gminy oraz w inny sposób zwyczajowo przyjęty. Analogicznego obowiązku ustawodawca nie ustanowił w odniesieniu do posiedzeń komisji rady gminy.

Nie jest to wyłącznie brak regulacji o charakterze technicznym. Kwestia wprowadzenia ustawowego obowiązku nagrywania posiedzeń komisji i udostępniania nagrań była przedmiotem wystąpień Rzecznika Praw Obywatelskich oraz debaty na szczeblu parlamentarnym. Postulowano zmianę ustawy o samorządzie gminnym właśnie przez ustanowienie takiego obowiązku. Okoliczność ta potwierdza, że obecny stan prawny pozostawia jednostkom samorządu terytorialnego możliwość przyjmowania rozwiązań zwiększających zakres jawności, lecz nie nakłada na nie powszechnego obowiązku publikowania nagrań z posiedzeń komisji.

Istotne jest zatem rozróżnienie dwóch zagadnień. Pierwszym jest ustawowo zagwarantowana jawność działania komisji rady gminy. Rada Gminy Gniezno w pełni respektuje tę zasadę. Drugim jest postulowane przez wnoszącego petycję dobrowolne ustanowienie przez Gminę Gniezno dodatkowego systemu polegającego na obowiązkowym urzędowym rejestrowaniu każdego jawnego posiedzenia komisji, każdorazowym przygotowywaniu nagrania do publikacji, jego publikowaniu w BIP i późniejszym archiwizowaniu.

Taki obowiązek z przepisów prawa obecnie nie wynika. W konsekwencji przedmiotem rozstrzygnięcia Rady nie jest to, czy posiedzenia komisji mają być jawne – ponieważ ich jawność wynika z ustawy – lecz to, czy Rada Gminy Gniezno chce dobrowolnie ustanowić dodatkowy, niewymagany ustawą standard polegający na systematycznej publikacji pełnych nagrań wszystkich posiedzeń komisji.

Po rozważeniu argumentów przedstawionych w petycji Rada nie znajduje obecnie dostatecznych podstaw do wprowadzenia takiego rozwiązania.

W szczególności należy zauważyć, że jawność działania komisji nie jest uzależniona od publikowania nagrania z każdego jej posiedzenia. Dostęp do działalności komisji jest zapewniany poprzez możliwość uczestniczenia w jej jawnych posiedzeniach oraz dostęp do dokumentacji dotyczącej jej prac, w tym protokołów i innych dokumentów posiadających charakter informacji publicznej.

Nie można zatem utożsamiać braku publikacji nagrania z posiedzenia komisji z brakiem jawności albo z ograniczeniem konstytucyjnego prawa do informacji. Publikacja pełnych zapisów dźwiękowych lub audiowizualnych wszystkich komisji stanowi jedną z możliwych, dodatkowych form realizowania polityki informacyjnej gminy, wykraczającą poza standard ustawowy.

Rada zwróciła również uwagę na specyfikę pracy komisji. Posiedzenia komisji mają charakter roboczy i służą szczegółowemu omawianiu projektów uchwał, zgłaszaniu pytań, przedstawianiu stanowisk oraz analizowaniu informacji przekazywanych przez pracowników urzędu, kierowników jednostek organizacyjnych, mieszkańców oraz inne osoby uczestniczące w posiedzeniu.

W toku takich posiedzeń mogą być omawiane informacje dotyczące konkretnych osób i ich indywidualnych spraw, a także inne informacje, których udostępnianie podlega ograniczeniom wynikającym z przepisów prawa. Sama jawność posiedzenia nie powoduje automatycznie, że każda informacja wypowiedziana podczas jego przebiegu może następnie zostać bez żadnej weryfikacji rozpowszechniona w Internecie w postaci utrwalonego i trwale dostępnego nagrania.

Także autor petycji dostrzega tę okoliczność, wskazując na konieczność weryfikacji materiału przed publikacją, stosowania anonimizacji oraz ewentualnego pomijania określonych fragmentów nagrania.

Tym samym postulowane rozwiązanie nie sprowadza się wyłącznie do technicznego rozpoczęcia rejestracji i zamieszczenia powstałego pliku w Biuletynie Informacji Publicznej. Przyjęcie takiego modelu oznaczałoby utworzenie stałego procesu obejmującego rejestrację, weryfikację nagrania, ocenę zakresu informacji podlegających ochronie, ewentualną anonimizację lub ingerencję w zapis, przygotowanie materiału do publikacji, jego zamieszczenie oraz dalszą archiwizację.

Są to działania odmienne jakościowo od samego zapewnienia mieszkańcom dostępu do jawnego posiedzenia komisji.

Rada uznaje przy tym, że decyzja o wprowadzeniu rozwiązania wykraczającego poza obowiązki ustawowe powinna uwzględniać nie tylko jego potencjalne zalety, ale również rzeczywiste potrzeby wspólnoty samorządowej, sposób dotychczasowego zapewniania jawności, organizację pracy Rady i Urzędu oraz proporcjonalność dodatkowych działań administracyjnych do zakładanych rezultatów.

Wprowadzenie każdego możliwego technicznie instrumentu zwiększającego zakres publikowanych informacji nie jest samo w sobie obowiązkiem organu władzy publicznej. Zasada jawności wymaga zapewnienia realnego dostępu do informacji publicznej w granicach określonych prawem, nie oznacza natomiast obowiązku wykorzystywania przez jednostkę samorządu terytorialnego wszystkich dostępnych technicznie sposobów jej rozpowszechniania.

Rada Gminy Gniezno nie kwestionuje wartości, jaką może mieć publikowanie nagrań z prac komisji, ani prawa mieszkańców do postulowania rozszerzenia stosowanych form jawności. Petycja jest w tym zakresie dopuszczalną formą przedstawienia oczekiwań dotyczących funkcjonowania samorządu. Nie oznacza to jednak obowiązku zaakceptowania proponowanego przez petytora rozwiązania.

Petycja, zgodnie z jej istotą, jest wnioskiem skierowanym do organu o podjęcie określonego działania. Organ rozpatrujący petycję obowiązany jest ją zbadać i zająć stanowisko, lecz nie jest związany przedstawionym w niej sposobem rozwiązania określonego problemu.

Rada Gminy Gniezno, po dokonaniu oceny obowiązujących regulacji prawnych, aktualnego sposobu zapewniania jawności prac komisji oraz skutków organizacyjnych postulowanego rozwiązania, nie znajduje obecnie uzasadnienia do ustanawiania dodatkowego obowiązku publikowania w Biuletynie Informacji Publicznej pełnych nagrań wszystkich posiedzeń komisji.

Jednocześnie nieuwzględnienie petycji nie ogranicza ustawowych praw mieszkańców do udziału w jawnych posiedzeniach komisji, dostępu do informacji i dokumentów dotyczących ich działalności ani prawa osoby obecnej na jawnym posiedzeniu do jego samodzielnego rejestrowania w granicach obowiązującego prawa.

Nie oznacza również przesądzenia, że w przyszłości Rada nie będzie mogła rozszerzyć stosowanych form informowania mieszkańców, jeżeli uzna to za celowe albo jeżeli zmianie ulegną przepisy prawa.

Mając powyższe na uwadze, Rada Gminy Gniezno postanowiła nie uwzględnić petycji.